

Leonui Vertui

Atsiprašau vaikų, kad šią knygą skyriau suaugusiam žmogui. Turiu rimtą pasiteisinimą: tas suaugęs žmogus – mano geriausias draugas pasaulyje. Turiu ir kitą pasiteisinimą: tas suaugęs žmogus viską supranta, net vaikiškas knygas. Turiu ir trečią pasiteisinimą: tas suaugęs žmogus gyvena Prancūzijoje, kenčia alkį ir šaltį. Jam labai reikia paguodos. Jei visų šių pasiteisinimų nepakanka, tada skiriu šią knygą vaikui, iš kurio tas žmogus išaugo. Visi suaugusieji kadaise buvo vaikai. (Deja, tai prisimena tik nedaugelis.) Tad taisau paskyrimą:

*Leonui Vertui,
kai jis buvo mažas berniukas*

I

Kartą, kai man buvo šešeri, knygoje apie pirmąją girią, pavadintoje *Šiaip pasakojimai*, pamačiau nuostabų paveikslėlį. Ten buvo nupieštas smauglys, ryjantis kažkokį žvėrį. Štai to piešinio kopija.

Knygoje buvo parašyta: „Smaugliai praryja visą savo auką nekramtydami, užtat jie negali nė krustelėti ir pusę metų miega ją virškindami.“

Tada daug mažiau apie džunglių nuotykius ir galiausiai spalvotu pieštuku man pavyko nupaišyti savo pirmąjį piešinį. Piešinį numeris 1. Jis atrodė taip:

Savo šedevrą parodžiau suaugusiems žmonėms ir paklausiau, ar jiems mano piešinys baisus.

Jie atsakė:

– Kodėl skrybėlė turėtų būti baisi?

Bet aš buvau nupiešęs ne skrybėlę, o smauglį, kuris virškina dramblių. Tada nupiešiau vidų, kad suaugusieji galėtų suprasti. Jiems visada reikia paaiškinti. Mano piešinys numeris 2 atrodė taip:

Suaugusieji man patarė nepiešti smauglių nei iš išorės, nei iš vidaus, o verčiau domėtis geografija, istorija, aritmetika ir gramatika. Todėl būdamas šešerių atsisakiau puikios dailininko karjeros. Patyręs nesėkmę su piešiniais numeris 1 ir numeris 2, labai nusiiminiau. Suaugusieji niekad nieko nesupranta patys, o vaikams pabosta visą laiką jiems aiškinti ir aiškinti...

Tad turėjau rinktis kitą profesiją ir išmokau vairuoti lėktuvus. Apskridau jais beveik visą pasaulį. Ir geografija man iš tikrųjų labai pravertė. Aš įstengdavau iš pirmo žvilgsnio atskirti Kiniją nuo Arizonos. Tai labai naudinga, jei pasiklysti naktį.

Per savo gyvenimą man teko be galo daug bendrauti su begale rimtų žmonių. Aš ilgai gyvenau tarp

suaugusiųjų. Prisižiūrėjau į juos iš labai arti, bet mano nuomonė apie juos ne kažki kiek pagerėjo.

Kai sutikdavau suaugusįjį, kuris man atrodydavo truputį nuovokesnis už kitus, išbandydavau jį savo piešiniu numeris 1, kurį išsaugojau. Norėdavau sužinoti, ar tas žmogus iš tikrųjų ką nutuokia. Bet visada išgirdavau tą patį atsakymą: „Tai skrybėlė.“ Todėl daugiau nebesikalbėdavau su juo nei apie smauglius, nei apie pirmąsias girias, nei apie žvaigždes. Nusileisdavau iki jo lygio, ir mudu šnekėdavomės apie bridžą, golfą, politiką ir kaklaraiščius. Ir tas suaugėlis būdavo labai laimingas susipažinęs su tokiu protingu žmogumi...

II

Taip ir gyvenau vienas, neturėdamas su kuo pasišnekėti iš širdies, kol prieš šešerius metus Sacharos dykumoje įvyko avarija. Kažkas sulūžo mano lėktuvo variklyje. Su manimi nebuvo nei mechaniko, nei keleivių, ir aš nusprendžiau pamėginti jį sutaisyti pats, nors manęs laukė sunkus darbas. Man tai buvo gyvybės ar mirties klausimas. Geriamojo vandens turėjau vos vienai savaitei.

Pirmąjį vakarą užmigau ant smėlio už tūkstančio mylių nuo žmonių gyvenamos vietos. Jaučiausi vienišesnis nei viduryje vandenyno ant plausto plū-

duriuojantis jūreivis, išsigelbėjęs iš skęstančio laivo. Todėl galite įsivaizduoti, kaip nustebau, kai auštant mane pažadino keistas plonytis balselis. Jis tarė:

– Prašau... nupiešk man avelę.

– Ką?

– Nupiešk man avelę...

Pašokau, tarsi į mane būtų trenkęs žaibas. Pasi-tryniau akis. Gerai apsižvalgiau aplink. Ir pamačiau mane rimtai stebintį nepaprastą mažą berniuką. Štai geriausias jo portretas, kurį vėliau man pavyko nupiešti. Mano piešinys, žinoma, žavumu nė kiek neprilygsta modeliui. Tačiau aš nekaltas. Kai buvau šešerių, suaugusieji man atmušė bet kokį norą tapti dailininku, ir aš nieko daugiau neišmokau piešti, tik smauglius iš vidaus ir iš išorės.

Tad išpūtęs iš nuostabos akis žiūrėjau į netikėtą vaiduoklį. Nepamirškite, kad buvau atsidūręs už tūkstančio mylių nuo bet kokios gyvenamos vietos. Tačiau mano mažylis neatrodė nei išklydęs iš kelio, nei mirtinai pavargęs, nei mirštantis iš alkio, troškulio ar baimės. Ir nė kiek nebuvo panašus į vaiką, pasiklydusį dykumos viduryje, už tūkstančio mylių nuo bet kokios gyvenamos vietos.

Galop atgavęs žadą paklausiau:

– Bet... ką tu čia veiki?

Ir tada jis vėl tyliai, bet labai rimtai pakartojo:

– Prašau... nupiešk man avelę.

Štai geriausias jo portretas,
kurį vėliau man pavyko nupiešti.

Kai viskas taip paslaptinga ir stulbinama, nedrįsti spyriotis. Nors ir kaip man tai atrodė kvaila čia, už tūkstančio mylių nuo gyvenamųjų vietovių ir per plauką nuo mirties, išsiėmiau iš kišenės popieriaus lapą ir automatinį plunksnakotį. Bet staiga prisiminęs, kad mokykloje man daugiausia teko mokytis geografijos, istorijos, aritmetikos ir gramatikos, mažyliui atsikirtau (net piktokai), kad nemoku piešti. Jis atsakė:

– Nesvarbu. Nupiešk man avelę.

Kadangi niekad nebuvau piešęs jokios avelės, nupiešiau jam vieną iš dviejų piešinėlių, kurie man išeidavo: smauglį iš išorės. Ir labai nustebau, kai mažylis sušuko:

– Ne! Ne! Nenoriu dramblio smauglyje! Smauglys labai pavojingas, o dramblys labai gremzdiskas. Ten, kur aš gyvenu, viskas labai maža. Aš noriu avelės. Nupiešk man avelę.

Ir aš nupiešiau.

Mažylis atidžiai pažiūrėjo, pas-
kui tarė:

– Ne! Šita jau labai serga. Nupiešk kitą.

Ir aš nupiešiau.

Mano bičiulis švelniai ir
atladžiai nusišypsojo.

– Argi tu nematai, kad čia ne
avelė, o avinas? Ji su ragais.

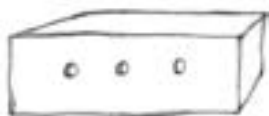

Tad aš dar sykį perpiešiau savo piešinį.

Bet jis atmetė jį kaip ir ankstesnius.

– Šita per sena. Aš noriu tokios avelės, kuri ilgai gyventų.

Tada, praradęs kantrybę – mat norėjau kuo greičiau pradėti ardyti variklį, – pakeverzojau štai tokį piešinį.

Ir pareiškiau:

– Tai dėžė. Avelė, kurios tu nori, viduj.

Tačiau labai nustebau pamatęs, kad staiga mano jaunojo teisėjo veidas nušvito:

– Kaip tik tokios aš ir norėjau! Kaip manai, ar ši avelė ėda daug žolės?

– Kodėl klausai?

– Nes ten, kur aš gyvenu, viskas labai maža...

– Žinoma, jai užteks. Aš tau padovanojau labai mažą avelę.

Jis pasilenkė prie piešinio:

– Ne tokią jau mažą... Žiūrėk! Ji užmigo...

Taip aš susipažinau su mažuoju princu.